
УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Заощадження домашніх господарств є одним із найважливіших джерел інвестицій та збільшення капіталу підприємств, що визначає провідну роль банківської системи у механізмі залучення в господарський оборот додаткових коштів. Дані обставини визначають необхідність удосконалення депозитної політики банків, тобто організації ними комплексної роботи з формування оптимального складу ресурсів, залучених на депозитні рахунки з метою їх подальшого прибуткового використання у активних операціях. Даний підхід щодо змісту цієї політики слід вважати прийнятним стосовно депозитних операцій банків, дозволяючи розмежувати цю діяльність із більш широким поняттям ресурсної політики, спрямованої на організацію комплексу заходів щодо управління власними, позиченими і залученими ресурсами банку [1], а також поняття кредитної політики, спрямованої на організацію ефективних кредитних вкладень банківських установ [2].

Депозитні операції є основою ресурсного забезпечення діяльності банків та формування ними кредитно-інвестиційного портфеля, спроможного у повній мірі задовольнити потреби відтворювального процесу у всіх секторах економіки. А тому стратегія депозитної політики банків має орієнтуватися передусім на стимулювання вибору клієнтами конкретних банківських установ для обслуговування, що визначається такими факторами як якість і кількість послуг, що надаються, ціни на них, швидкість здійснення операцій, розуміння потреб клієнта.

Для банків головним завданням у процесі реалізації депозитної політики має бути активізація зусиль щодо залучення коштів населення на строкові депозити як найбільш стійку частину акумульованих банками ресурсів, що дозволяє підтримувати належний рівень фінансової стійкості та провадити активну кредитно-інвестиційну діяльність. На сьогодні усі строкові депозити населення у комерційних банках за обсягом маже удвічі менші за вклади до запитання, а депозити з терміном розміщення понад 1 рік становлять лише 9,7 % від усіх вкладів населення [3].

Головними причинами низького рівня строкових вкладів домашніх господарств є макроекономічні ризики, незалежні від депозитної політики самих банків, такі як високі темпи інфляції та девальвації національної валюти, що є параметрами, які практично неможливо спрогнозувати в умовах воєнних дій на території країни. Однак потрібно наголосити, що можливості для за-

доволення потреб клієнтів у різноманітних послугах задля додаткового залучення коштів далеко не вичерпані.

Так, запровадження новітніх організаційних форм ведення депозитних рахунків населення може стати тим напрямом, який дозволив би комерційним банкам підвищити зацікавленість індивідуальних осіб у розміщенні своїх коштів на вкладних рахунках. Йдеться передусім про розширення кола депозитних рахунків клієнтів із різноманітним режимом функціонування, а також про необхідність надання індивідуальним вкладникам ряду додаткових послуг, що супроводжують взаємини із банком у процесі традиційного депозитного обслуговування.

Серед напрямів стимулювання залучення коштів населення на банківські депозити важливе місце належить також процентній політиці банку. Важливо, що при встановленні процентних ставок за депозитами враховується, звісно, те, що розмір процента безпосередньо пов'язаний із умовами депозиту: сумою, строками, порядком вилучення коштів. Проте значно більша увага у процесі реалізації відповідної депозитної політики банків має приділятися також ряду макроекономічних факторів, що загалом визначають динаміку процентних ставок на грошовому ринку (темпи інфляції, динаміка виробництва, кон'юнктура на ринку кредитних ресурсів, валютний курс, доходи і заощадження домашніх господарств).

Потрібно наголосити, що ефективна депозитна політика банків лежить в основі успішної реалізації ними функції фінансового посередництва в економіці, що передбачає мобілізацію банками тимчасово вільних грошових коштів економічних агентів із подальшим спрямуванням сформованих ресурсів на задоволення потреб економіки в додаткових капіталах. А тому реалізація зазначених напрямів реалізації депозитної політики банків може сприяти підвищенню ефективності функціонування усього банківського сектора у сфері залучення на депозити грошових коштів домашніх господарств, що є необхідною умовою мобілізації внутрішніх фінансових ресурсів країни, а відтак створення необхідних інвестиційних можливостей для забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку.

Джерела

1. Дзюблюк О. В., Галіцейська Ю. М. Теоретичні та прикладні аспекти реалізації банками ресурсної політики : монографія. Тернопіль: Вектор, 2012. 208 с.
2. Дзюблюк О. В. Сучасні аспекти розуміння сутності і ролі кредиту як економічної категорії. *Світ фінансів*. 2010. №1. С. 7–17.
3. Національний банк України. Грошово-кредитна статистика. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms>